

HATKASSA-KATSAUS, ELOKUU 2023

Pesäpuu ry:n Hatkassa-hanke on ollut käynnissä noin puolentoista vuoden ajan. Tässä ajassa on tapahtunut paljon. Mitä enemmän tietoa hankkeessa on karttunut hatkaamisesta, sitä kompleksisemmäksi ja monisyisemmäksi ilmiö tuntuu muodostuvan. Vastaukset vanhoihin kysymyksiin herättävät joukon uusia kysymyksiä. Positiivista ilmiön parissa tehtävän kehittämistyön parissa on ehdottomasti kuitenkin se, että yhteinen tahtotila hatkaamiseen vaikuttamiseksi on laajasti jaettu.

Missä mennään Hatkassa?

Kevään 2023 aikana Hatkassa-hankkeessa ja hatkaamisen ympärillä myös laajemmin on tapahtunut paljon. Alkuvuonna saatettiin loppuun vuonna 2022 aloitettu tiedonkeruu hatkaamisesta järjestämällä Nuorten foorumi ja yhteiskehittämistilaisuus. Kerättyä tietoa analysoitiin ja se koottiin maaliskuussa julkaistuu "Hatkassa Suomessa – Kohti kansallista tilannekuvaa lastensuojelun sijaishuollosta kadonneista lapsista" -raporttiin.

Raportti julkaistiin maaliskuussa sähköisesti ja sen painettu versio saatiin odottamattomien viiveiden myötä julkaistua kesäkuussa. Hatkassa raportin julkaisutilaisuudessa maaliskuussa esiteltiin hankkeen keskeiset johtopäätökset, jotka ovat:

- Enemmän rakkautta pelkkien rajoitusten sijaan
- Huomiota nuorten läheisiin
- Lastensuojelun rakenteelliset ongelmat altistavat nuoria vaaroille
- Yhteistyön haasteet estävät nuorten turvallisuuden toteutumisen
- Hatkassa = Lastensuojelun sijaishuollosta kadonnut lapsi

Hatkassa Suomessa -raportin maksuttomaan sähköiseen versioon voi tutustua [täältä](#). Raportin voi myös ostaa painettuna versiona Pesäpuun verkkokaupasta [täältä](#).

Kevätkauden aikana suunniteltiin tulevaa, tavattiin kumppaneita ja pohdittiin yhteistyön mahdollisuuksia monien eri toimijoiden kanssa. Hatkassa-hankkeen työntekijät olivat puhumassa useissa tilaisuuksissa sekä kuultavina ja osallistujina Sosiaali- ja terveysministeriön pyöreän pöydän keskustelussa hatkaamisesta ja Oikeusministeriön nuorisoriikollisuutta pohtivan työryhmän tapaamisessa. Puheenvuoroilla erilaisissa tilaisuuksissa, koulutuksissa ja kuulemisissa tavoitettiin kevään aikana reilut 1 000 henkilöä. Hatkassa-raportin pohjalta hatkaamista käsiteltiin eri medioissa yli kaksikymmentä kertaa kevään aikana, minkä lisäksi hankkeen työntekijät kirjoittivat kaksi blogia ja yhden artikkelin. Hatkaamisesta julkaistiin kevätkauden aikana myös viisi opinnäytettä, jossa hanke oli yhteistyökumppanina. (Linkit liitteenä.)

Kesäkuussa Hatkassa-hankkeessa järjestettiin nuorten toiveesta Hatkaleiri. Nuoret toivoivat mahdollisuutta syventyä hatkaamisen kehittämisen äärelle yhtä päivää tai työpajaa pidemmäksi ajaksi. Hatkaleirin toteutukseen saatiin avustusta Kanta-Hämeen hyvinvointialueelta. Hatkaleirillä suunniteltiin yhdessä nuorten kanssa Hatkassa-hankkeen seuraavia suuria kehittämiskokonaisuuksia, joita ovat www.hatkassa.fi – verkkosivusto sekä yhteisövaikuttavuuteen perustuva toimintamalli. Nuorten näkemysten ja kokemusten pohjalta luotiin suuntaviivoja syksyn kehittämistyölle, saatiin valmista materiaalia ja vietettiin yhdessä merkityksellinen ja innostava leiri.

PESÄPUU RY
toimisto@pesapuu.fi
www.pesapuu.fi

maiha.haapala@pesapuu.fi
onni.westlund@pesapuu.fi
milja.kaijanen@pesapuu.fi

Mitä seuraavaksi Hatkassa?

Syyskaudella Hatkassa-hankkeessa jatketaan töitä ja seuraavaksi hankkeessa lähdetään luomaan erilaisia ratkaisuja hatkaamiseen liittyen. Syksyn aikana kehitetään yhdessä nuorten, läheisten ja ammattilaisten kanssa www.hatkassa.fi – verkkosivustoa, joka on tarkoitus saada avatuksi vuoden loppuun mennessä. Lisäksi pilotoidaan ja kehitetään yhteisövaikuttavuuteen liittyvää toimintamallia, jolla pystytään yhteisesti eri toimijoiden kanssa vaikuttamaan hatkaamiseen. Molempiin kehittämisprosesseihin tullaan kutsumaan toimijoita kohdennetusti ja avoimesti osaksi kehittämistyötä, jotta tuloksena syntyy mahdollisimman hyvin nuoria, läheisiä ja ammattilaisia palvelevia asioita.

Tietopohja ja ymmärrys hatkaamisesta syvenee entisestään syksyn aikana. Kansallisen lapsistrategian toimeksiannosta julkaistaan rikoskomisario, HTT, Sami Isoniemen selvitys vuoden 2022 hatkojen osalta ja Lapsiasiavaltuutetun toimiston toteuttama selvitys hatkaamisesta. Isoniemi jatkaa selvityksessään väitöskirjansa pohjalta tarkastelua poliisin rekisterien kautta ja Lapsiasiavaltuutetun toimiston selvityksessä aineistona käytetään Hatkassa-hankkeen nuorille suunnatun kyselyn vastauksia, joiden pohjalta on tehty tarkempaa tilastotieteellistä analyysia. Hatkassa-hankkeen kanssa yhteistyössä on myös käynnissä viisi opinnäytetyötä, joista ainakin osa valmistunee syksyn 2023 aikana.

Hankkeessa jatketaan viestimistä ja vaikuttamista laaja-alaisesti yhteiskunnan eri osa-alueilla. Erityistä huomiota tullaan hankkeen jatkossa kiinnittämään uuden hallitusohjelman kirjauksiin, jotka vaikuttavat hatkaamiseen. Hallitusohjelman toimeenpanoa seurataan tiiviisti ja siihen pyritään vaikuttamaan mm. Hatkassa-raportin pohjalta erityisesti alla olevan kirjausten osalta:

PESÄPUU RY
toimisto@pesapuu.fi
www.pesapuu.fi

maiha.haapala@pesapuu.fi
onni.westlund@pesapuu.fi
milja.kaijanen@pesapuu.fi

”Selvitetään vakavasti väkivaltaisten nuorten hoito- ja kuntoutusketjun toimivuus. Veloitetaan viranomaiset aktiiviseen yhteistyöhön sekä varmistetaan riittävä toimivalta ja keinovalikoima, jotta sijoitettu tai huostaanotettu kadonnut lapsi löydetään nopeasti ja saadaan palautettua.”

Terveisin Maija Haapala, Milja Kaijanen & Onni Westlund

Linkit:

Uutiset

- <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/hatkat-ottanut-nuori-olin-riippuvainen-niista-kundeista-keilla-oli-kamppa-ja-ehka-jotain-safkaa-on-harmillisen-epaselvaa-kenella-on-vastuu-karkulaisista/8658186#gs.z8qjfd>
- <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/sijaisuoltopaikasta-kadonneen-nuoren-hatkareissu-paatty-pahimmillaan-kuolemaan-jotkut-aikuiset-etsivat-aktiivisesti-uhreikseen-ilman-majapaikkaa-rahaa-ja-ruokaa-harhailevia/8655752#gs.z8r6yl>
- <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/asiantuntijalta-jarkyttava-ulostulo-suomessa-ei-tunnisteta-lapsiin-kohdistuvaa-ihmiskauppaa-vaarassa-erityisesti-yksi-ryhma/8654950#gs.146qfv>
- <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/nuoria-ajavat-hatkaan-lastensuojelulaitosten-mielivaltaiset-rajoitukset-sijoitetut-lapset-toivovat-aikuisilta-valittamista-halauksia-aikaa-ja-kuulluksi-tulemista/8658552#gs.z8uccl>
- <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000009451794.html>
- <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000009497011.html>
- <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009605933.html>
- <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/c665aa38-bd3e-4190-b69c-fdfb6e5b6669>

- <https://www.uusisuomi.fi/uutiset/nama-lapset-ovat-kuin-irtolaisia-suomessa-kokouksen-kansanedustaja-kertoo-hatkalasten-karusta-tilanteesta/b7863090-bf05-4a74-bd51-a2f286b6e594>
- <https://www.satakunnankansa.fi/kotimaa/art-2000009554560.html>
- <https://www.ku.fi/artikkeli/4865221-lastensuojelu-sakkaa-toimimattomat-peruspalvelut-nakyvat-sijoituksina>
- <https://puheenvuoro.uusisuomi.fi/mialaiho/hatkalasten-turvallisuudesta-ja-ihmisoikeuksista-ei-ole-huolehdittu-suomessa/>
- <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/lasten-harjoittama-seksin-myynti-jaa-tunnistamatta-ja-auttamisessa-on-epaonnistuttu-sadat-lapset-altistuvat-vuosittain-talle/8707568#gs.zhv3or>
- <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000009656288.html>
- <https://svenska.yle.fi/a/7-10036154>
- <https://www.is.fi/perhe/art-2000009711137.html>

Blogitekstit ja muut kirjoitukset

- <https://poliisi.fi/blogi/-/blogs/hatkassa-olevat-nuoret-kohtaavat-monia-vaaroja>
- <https://syrjinta.fi/-/sijaishuollosta-katoaminen-altistaa-nuoren-ihmiskaupan-riskille>
- <https://www.lskl.fi/blog/lastensuojelun-rakenteelliset-ongelmat-on-korjattava/>
- <https://pesapuu.fi/2023/03/lastensuojelun-sijaishuollossa-tarvitaan-enemman-rakkautta/>
- <https://www.lskl.fi/julkaisut/nakokulmia-sijaishuoltoon/>

Valmistuneet ja avoimesti saatavilla olevat opinnäytteet

- <https://www.theseus.fi/handle/10024/803145>
- <https://erepo.uef.fi/handle/123456789/29645>
- <https://www.theseus.fi/handle/10024/798972>

